

Naturskyddsföreningen
Gävleborg

VERKSAMHETSPLAN 2026

Naturskyddsföreningen Gävleborg

Länsförbundets verksamhet

Länsförbundet, Naturskyddsföreningen Gävleborg (NFG), ska regionalt verka för Naturskyddsföreningens ändamål. I Naturskyddsföreningens Framtidsstrategi:

Verksamhetsriktlinjer 2024–2027, som antogs under riksstämman i juni 2023, prioriteras sex övergripande målområden:

1. En snabb och rättvis klimatomställning
2. Livskraftig natur i skog och mark
3. Livfulla vatten från källa till hav
4. En giftfri miljö för friska ekosystem och människors hälsa
5. Miljökloka människor i hållbara samhällen
6. En stark och inflytelserik folkrörelse

Vidare ska länsförbundet stödja och utveckla kretsverksamheten, inventera det regionala utbildningsbehovet och erbjuda utbildning, samt samordna kretsarna i det regionala natur- och miljövårdsarbetet. Länsförbundet tar hand om sina egna angelägenheter, antar sina egna stadgar och svarar för sina ekonomiska åtaganden. (§ 4 i stadgarna)

Grundläggande värderingar och normer

Vi är en demokratisk förening som arbetar på ideell grund för våra ändamål. Föreningen agerar utifrån fakta och är lyhörd för ny kunskap samt eftersträvar att inkludera nya kompetenser. Människan måste även för sin egen skull använda naturen på ett sätt som är långsiktigt hållbart. Föreningen är djupt oroad över den massutrotning som nu pågår i världen.

Organisation

Länsstämman

Länsförbundets högsta beslutande organ är länsstämman som består av medlemmar som av sina respektive kretsar har utsetts till ombud. Enskild medlem får närvara vid stämman och har yttrande- och förslagsrätt. Kretsarna har rätt att sända ombud till länsstämman i förhållande till föregående års medlemsantal.

Styrelsen

Länsförbundsstyrelsen är länsförbundets högsta beslutande organ då stämman inte är samlad. Styrelsen:

- Kommer med förslag till verksamhetsplan för kommande år, vilken fastställs av länsstämman.
- Har möten cirka sju gånger per år.
- Har uppföljningsansvar löpande under året vad gäller verksamhetsplanens mål.
- Har uppföljningsansvar av ekonomin och att verksamheten håller sig inom kostnadsramarna.
- Har ansvar för att ta fram attestordning och delegationsordning och reviderar dessa vid behov.
- Erbjuder två medlemsträffar per år, på länsstämma respektive kretskonferens.
- Deltar i riksföreningens aktiviteter.

Arbetsgrupperna

- Är öppna för medlemmar från alla länets kretsar.
- Sköter den löpande regionala verksamheten inom sitt område inom ramen för gällande policy.

- Är varje år beviljade 10 000 kr från länsförbundet för sin verksamhet och kan söka ytterligare medel vid behov.
- Bör där det är möjligt delta i nationella nätverk.

Kretsarna

Det lokala arbetet bedrivs inom kretsar. Varje krets har egen styrelse och organiserar sin verksamhet utifrån sin tolkning av Naturskyddsföreningens stadgar och policys. Kretsarna utser ombud med rösträtt på länsstämman, i förhållande till föregående års medlemsantal.

Naturskyddsföreningens Regionkansli Gävle–Dala

Naturskyddsföreningen i Gävleborg och Dalarna har ett gemensamt kansli i Mora sedan 2015. Verksamheten leds av en styrgrupp med två representanter från respektive länsförbund. Styrgruppen utser en arbetsgivaransvarig som även fungerar som ordförande för styrgruppen. Formellt och juridiskt ligger kansliet under Naturskyddsföreningen Gävleborg efter årsskiftet 2025/2026.

Kansliet är postmottagare för länsförbundet och de två verksamhetsutvecklarna är behjälpliga med mycket av föreningens kommunikation och administration.

Länsförbundets prioriteringar under 2026 *Se även rubriken nedan.*

Länsförbundet fortsätter jobba utifrån Naturskyddsföreningens framtidsstrategi. I framtidsstrategin finns det beskrivet hur verksamheten ska bedrivas inom respektive målområde.

Då föreningen tillsammans med Dalarnas länsförbund mottagit projektbidrag från riksföreningen till ett skogsprojekt kommer skog att vara ett fokusområde under 2026. Vidare kommer rovdjur att prioriteras då den tidigare arbetsgruppen som arbetade med detta är vilande och frågorna måste därför skötas av regionkansli och styrelsen.

Samarbetet/stöttandet av Fältbiologerna Gävle-Dala kommer att vara fortsatt prioriterat.

Styrelsen kommer att inleda en dialog med arbetsgrupperna för att eventuellt förändra gruppernas arbetsområden och namn. Om det är lämpligt kan grupperna bli fler eller färre än tidigare. Särskilt grupperna som är vilande eller endast har enstaka aktiva medlemmar bör utredas för att slå samman eller läggas ner tills intresset vaknar igen.

Stöd till verksamheten

Styrelsens ledamöter ska ha rollen som förmedlande länk mellan NFG och kretsarna, och mellan kretsarna och de regionala arbetsgrupperna. Uppgiften är att informera om NFG:s verksamhet och ta del av kretsarnas och arbetsgruppernas verksamhet och utvecklingsbehov.

Under 2026 finns det utrymme för att lämna ekonomiska bidrag till kretsar som behöver det. Endast ett fåtal ansökningar om bidrag har kommit in från kretsarna de senaste åren. För att kanske öka intresset kommer därför länsförbundet att prova med formella utlysningar för vissa specifika ändamål och med visst sista datum för att söka. Utlysningarna ska formuleras så att de inte överlappar ändamålen med Strangells stiftelse. Arbeta med opinionsbildning inför höstens val och Snokverksamhet tillhör det som kretsarna kan söka bidrag till.

Stöd till verksamheten sker även med hjälp av kansliet, som också sprider goda exempel.

Under året bör direktkontakter mellan kretsarna och arbetsgrupperna stimuleras, vilket kan vara till nytta för verksamheten i såväl kretsar som arbetsgrupper.

Styrelsen ska arbeta för att det finns fungerande länsövergripande arbetsgrupper inom följande sakområden:

Handla miljövänligt (HMV)

Hav och sötvatten

Skog

(Viltvård och rovdjur) - Vilande

(Vindkraft/energi) – Endast en aktiv

Ängar (slåtter/välgkanter/jordbruk)

(Gruvor) - Vilande

HMV Gävleborg som också kallas HMV-nätverket jobbar framförallt för att kommunicera mellan länets HMV-intresserade medlemmar, stötta nya och befintliga lokala HMV-grupper och rekrytera fler aktiva. Arbetsgruppen verkar för att underlätta genomförande av aktiviteter som anordnas av rikskansliet/det nationella nätverket. Samordnar arbetet med Miljövänliga veckan (tema ekologisk mat) och tillhörande regional upptakt med Dalarna, samt pryl- och klädbytdagar.

Gävle-Dala Havs- och sötvattengrupp arbetar länsövergripande med både akvatiska och limniska system och söker förmedla kunskapen om dessa till allmänheten. Arbetsgruppen arbetar med rekrytering av fler medlemmar som är intresserade av vattenfrågorna.

Verksamheten utvecklas ständigt och styrgruppen har vuxit.

Skog är fortsatt ett prioriterat sakområde och de arbetsmetoder som utvecklades inom skogsprojektet ska användas även under 2025. Vi ska kunna göra akuta insatser om vi upptäcker avverkningsanmälningar inom känsliga områden. Vi ska ha minst en länsträff, men då de tidigare kurshelgerna kring naturvärden i skogen har varit mycket kostsamma kommer de att ersättas med andra alternativa aktiviteter.

Viltvårdsgruppen Naturskyddsföreningen Gävleborg (VNG) är vilande då det saknas aktiva, men det finns fortfarande enskilda medlemmar som kan engagera sig vid specifika tillfällen.

Vindkraft/Energi är ännu inte en arbetsgrupp, men det finns en sakkunnig med anknytning till länsförbundets styrelse, vilken kan vara till stöd för kretsarna inom länet.

Ängsgruppen är en löst sammansatt grupp av medlemmar som framförallt bedriver eller önskar bedriva slåtter, engagerar sig för biologisk mångfald i jordbruk, välgkanter och fåbodar. Gruppen hanterar frågor om ängar, fåbodar, jordbruk och mat. Under mer än 20 års tid har kretsängar slagits med lie i länet, bland annat i Bollnäs, Hanebo, Gävle, Hofors–Torsåker, Nordanstig och Voxnadalen. Ängsgruppen sprider information om datum för kretsängarnas skötsel, både fagning och slåtter. Riksföreningens projekt Världens längsta blomsteräng gav gruppen och intresserade kretsar ett uppsving vad gällde ängsfrågorna. Projektet är nu avslutat, men ett nationellt ängsnätverk har bildats, vilket kan vara positivt för att driva frågorna vidare. Vidare avser Dalarnas länsförbund skapa ett regionalt nätverk som Gävleborg också kan ansluta sig till, vilket skulle kunna få positiva effekter.

Gruvfrågorna saknar fortfarande en arbetsgrupp på regional nivå trots enstaka engagerade i frågorna. Däremot har riksföreningen bildat en temagrupp, vilken det kan bli aktuellt att ansluta sig till.

Projekt

Föreningen står inför nya digitala utmaningar med nya hemsidor och erbjudande om Teams-paket till både kretsar och länsförbund. Det kan vara ett rejält uppsving och till stor hjälp, men

kräver insatser från samtliga inblandade. Länets första hemsidor publicerades under 2025 varav länsförbundets var en av dem. Arbetet med att stötta länets kretsar i att få sina nya hemsidor till stånd kommer att fortsätta under 2026.

Under 2023 ansökte föreningen om medel från Strangells stiftelse för inköp av en skogsutställning, vilken tidigare ställts ut på Ekotorget, Wij Trädgårdar. Ansökan beviljades, vilket möjliggjorde att den under 2024 & 2025 kunde ställas ut på ett flertal platser inom regionen såsom i Sandviken, Söderhamn, Hudiksvall och Ljusdal. Under 2026 kommer utställningen besöka bland annat Bergsjö och Fågelsjö.

Förvaltning av kapital

Överskottsmedel ska förvaltas i enlighet med kapitalplaceringspolicyn, tills medlen behövs i verksamheten. Styrelsen tar varje år ställning till om fondinnehaven behöver förändras.

Remisser, yttranden, motioner, överklaganden

Länsförbundets styrelse:

- Formulerar egna yttranden i regionala samhällsfrågor.
- Ger stöd och samordnar yttranden från kretsar och arbetsgrupper.
- Formulerar vid behov överklaganden inom de frågor där föreningen har talerätt.

Utbildning

Studiefrämjandet är länsförbundets samarbetspartner när det gäller utbildningar. Där erbjuds utbildningar inom både föreningsliv generellt, ledarskap och våra ämnesområden. Många kurser/föreläsningar från hela landet ges numera på distans. De kurser som är öppna för våra medlemmar ingår i länsförbundets erbjudande enligt stadgarna.

Utbildningar som arrangeras av Naturskyddsföreningen i hela landet är ofta öppna för alla intresserade medlemmar.

Länsförbundet sprider information om utbildningar som kan vara särskilt intressanta för våra medlemmar.

Länsförbundet kan genomföra egen ledarutveckling och annan utbildning för aktiva medlemmar inom länet. Detta har också gjorts med hjälp av regionkansliet under föregående år och kommer att fortsätta ske under 2026.

PR – information *Se även under rubriken Projekt.*

Av flera skäl ersattes regionens tryckta medlemstidning Gävle–Dala Natur under 2025 med digitala lösningar, vilket blir ytterligare ett led i moderniseringen av föreningen. Under 2026 kommer regionkansliet vara behjälpligt med att skicka ut ungefär ett digitalt nyhetsbrev i månaden.

Länsförbundet ska i samarbete med det regionala kansliet:

- Stödja kretsars och arbetsgruppers utveckling och marknadsföring, internt och externt.
- Uppdatera och hålla länsförbundets hemsida, Facebooksida, Instagramkonto och Youtubekanal aktuell.
- Komma med löpande information externt och internt såsom information från möten med myndigheter m.m.
- Dela ut ett årligt miljö- och naturpris.

Under 2025 arbetade regionkansliet med att förbättra föreningarnas kommunikation på olika sätt. Dalarna och Gävleborg fick var sitt Instagramkonto, det digitala nyhetsbrevet började skickas ut med hjälp av Active Campaign och det anordnades digitala träffar med kommunikationstema för Gävle-Dalas ideella.

Under hösten skickades även en enkät ut till regionens förtroendevalda som ett led i förbättringsarbetet. Svaren från enkäten kommer att analyseras och ska förhoppningsvis vara till hjälp i det fortsatta arbetet. Med andra ord kommer arbetet med regionens kommunikation att fortsätta under 2026, vilket stämmer väl överens med målområde 6, "En stark och inflytelserik folkrörelse".

Aktiviteter – Samarbete

Länsförbundet ska:

- Fortsätta samarbetet med myndigheter och andra organisationer såsom Studieförbundet, och Svenska Rovdjursföreningen.
- Delta i och stötta lokala naturvårdssatsningar, klimataktiviteter samt aktiviteter för omställning.
- Delta i Leader-samarbeten. I nuläget har styrelsen en representant i Leader Gästrikebygden.
- Vara en aktiv del av arbetet med Biosfärområde Nedre Dalälven respektive Voxnadalen. I Biosfärområde Voxnadalen har föreningen en representant i dess styrelse. Föreningen verkar för att så ska bli även i Biosfärområde Nedre Dalälven.
- Uppmärksamma frågor kring invasiva/främmande arter som utgör ett hot mot biologisk mångfald.
- Bidra till lokala aktiviteter.

Maria och Eric Strangells stiftelse för natur- och djurskydd

Stiftelsen förvaltar sedan 2015 en donation av skogsfastigheter och andra tillgångar. Marken ska förvaltas så att den biologiska mångfalden kan utvecklas naturligt och opåverkat av skogsbruk. Stiftelsen fördelar bidrag till projekt som främjar naturskydd samt verksamheter i enlighet med förbundet Djurens Rätts inriktning. Då prioriteras aktiviteter inom Norrlands-länen.

Stiftelsen äger sex skogsfastigheter. En av dessa finns inom vårt län, i Nordanstigs kommun. Där ingår även en fåbodstuga på Vallenbodarna norr om Gnarp. Tillsynen av fåbodstugan sköts av Nordanstigskretsen, som även har tillgång till stugan.

Stiftelsens styrelse består av lokalförankrade representanter från Naturskyddsföreningen i Jämtland–Härjedalen, Västernorrland och Gävleborg samt representanter från förbundet Djurens Rätt. Gävleborgs länsförbund utser en ledamot med suppleant till denna styrelse.

Länsförbundet ska i stiftelsens styrelse verka för att de medel som stiftelsen delar ut går till verksamheter som gynnar den biologiska mångfalden och skapar ökad förståelse för skogens naturvärden. Länsförbundet ska hålla kretsarna informerade om stiftelsen och möjligheten att söka medel därifrån. Särskilt ändamål som gynnar djuren och naturen inom målområdena 2–4 är lämpliga att försöka finansiera genom stiftelsen.

(Se även www.strangellsstiftelse.se)

Uppföljning

Styrelsen ska följa upp verksamhetsplanen vid minst ett tillfälle under året.